

časopis

ZEMĚDĚLSKÁ PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

4
PROSINEC 2013
76. ROČNÍK

ĽUDOVÉ ZVYKY A TRADÍCIE

ROŽNOVSKÁ ŠKOLA

CHUTE A VÔNE

**ŠKOLENÍ PRO OBLAST OCHRANY
ROSTLIN**

ZIMNÍ ZASTAVENÍ

PROSINEC V NZM

AKTIVITY PRE PRÍPRAVU DO ŽIVOTA

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Obsah

Contents

	Ludové zvyky a tradície vianočného obdobia	3		Folklore customs and traditions of Christmas	3
	Nabídka Zahradnického slovníku naučného			Offer of the Horticultural encyclopaedia	
	Mimořádný předvánoční prodej	4		Exceptional Christmas sale	4
	Rožnovská škola			Rožnov School	
	Vzdělávací centrum pro oblast zemědělství a životního prostředí	5		Educational centre for agriculture and the environment	5
	Školení školitelů pro oblast ochrany rostlin	11		Educating advisors in plant protection	11
	Flavours & Fragrances – Chute a vůně			Flavours & Fragrances	
	Program celoživotního vzdělávání – podprogram Leonardo da Vinci	12		Lifelong learning programme, sub-programme Leonardo	12
	Informační servis			Information service	
	Zastoupení Evropské komise	13		Representation of the European Commission	13
	Nové naděje			New Hopes	
	Informační sloupec Agrární komory ČR	15		An information column of Agricultural Chamber of the CR	15
	Aktivity pre prípravu do života			Activities preparing for adulthood	
	Soutěže, exkurzie, projekty	16		Competitions, visits, projects	16
	HIPPOSPOL CUP 2013			HIPPOSPOL CUP 2013	
	Vyhodnocení seriálu žákovských dostihů	17		Evaluation of series of cadettes' races	17
	Zimní zastavení			Winter moments	
	Lišejníky jako náhražka či obohacení potravin	18		Lichens as a substitute or enrichment of food	18
	Prosinec v Národním zemědělském muzeu	18		December in the National agricultural museum	18
	Novinky z vědy a výzkumu	19		News from science and research	19
	Václav Feršman			Václav Feršman	
	Významná osobnost zemědělského vzdělávání	21		Prominent personality of agricultural education	21
	Antonín Křištof – učitel praxe, zahradník, pěstitel orchidejí	23		Antonín Křištof – master teacher, gardener, orchid grower	23

Časopis vychází jednou za měsíc podle školního roku; číslo 4, ročník 76, vyšlo v prosinci 2013

Časopis vydávají:

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 1453/75, 120 56 Praha 2, tel.: +420 222 000 439, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz

Agroinstitút Nitra, štátny podnik, Akademická 4, 949 01 Nitra, tel.: +421 377 721 802, e-mail: Zuzana.Horvathova@agroinstitut.sk

www.zemedelskaskola.cz

Ľudové zvyky a tradície vianočného obdobia

Za niekoľko dní oslávime asi najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Vo väčšine kresťanských rodín sa na príchod Vianoc pripravujú v období tzv. adventu. Adventné obdobie ľudstvo oslavuje už od 7. storočia nášho letopočtu. Už od čias pápeža Gregora Veľkého († 604) sa začína štyri nedele pred Štedrým dňom a končí sa práve Štedrým dňom.

Slovičko „advent“ znamená „príchod“. Je to obdobie prípravy na príchod Mesiáša – na narodenie Ježiša. Klasickým symbolom adventného obdobia je adventný veniec. Veľmi rozšírená je tradícia ozdobovania si ľudských príblytkov, vrátane vchodových dverí do bytu či domu adventnými vencami. História adventného venca siaha do roku 1838, kedy hamburgský teológ Johann Heinrich Wichern zavesil na dvere sirotinca veniec. Pod ním bola pokladnička na finančnú podporu opustených detí a sirôt. Wichern pripevnil na veniec každý deň jednu sviečku. Dnes sa na adventných vencoch používajú iba 4 sviečky, symbolizujúce práve štyri adventné nedele.

V adventnom období je magickým dňom 13. december. Meniny má v tento deň Lucia. Najtypickejším zvykom v tento deň je chodenie Lucíí po domácnostiach a vymetanie zlých síl, chorôb a všetkého zla. Úlohou Lucie je premôcť temné sily a priniesť svetlé dni, plné prosperity a šťastia. Lucie sú oblečené v bielom, tvár majú tiež natretú bielou farbou, v ruke brko.

K atmosfére Vianoc patria aj krásne vyzdobené vianočné stromčeky. História vianočného stromčeka pochádza z Nemecka. Prvá písomná zmienka o stavaní ozdobeného vianočného stromčeka pochádza z roku 1507 od kazateľa Geislera z Alsaska. V roku 1765 Johann Wolfgang Goethe popisuje vianočný stromček, ktorý videl u svojho strýka. V roku 1815 sa spomína vianočný stromček v poľskom Gdaňsku, v roku 1817 vo Viedni, v roku 1828 v Budíne, v roku 1828 v Londýne, v roku 1833 v Ríme a v roku 1837 v Paríži.

Myšlienka zdobeného vianočného stromčeka nie je ani kresťanská, ani biblická, pochádza z čias rímskych osláv slnovratu – z čias Saturnálií. Na naše územie sa dostala tradícia zdobených vianočných stromčekov až koncom 18. storočia. Najprv stromček zdobili v mestách, v 19. storočí aj na vidieku. Stromček visel nad stolom, alebo v kúte izby špičkou k zemi.

Spočiatku sa na stromček vešali rôzne ozdoby zo slamy, jabĺčok, orechov, sušeného ovocia, ale aj tradičné medovníčky a domáce trvanlivé pečivo. Tradične zdobeným bola borovica, smrek alebo jedlička.

V súčasnej dobe v mnohých domácnostiach zdobia stromček umelý. Rovnako obľúbené sú umelé ozdoby, reťaze, stužky, pozlátko, vianočné gule. Práve tradícia vianočných gulí, vyrábaných z fúkaného skla pochádza z Francúzska, Pierre Dupont si dal v roku 1889 patentovať ich výrobu. Dnes sa zase vraciame k tradíciám zdobených vianočných stromčekov ozdobami zo slamy, dreva, šúpolia, alebo háčkových textílií. Mnohé stromčeky sú zdobené medovníčkami, jabĺčkami a sušeným ovocím.

Jeden z najkrajších dní v celom roku je Štedrý deň. Okrem príjemných a pohodových chvíľ, strávených v kruhu tých najbližších, je jeho atmosféra spojená aj s rúškom tajomnosti. S týmto dňom sa totiž už po stáročia spájajú mystické tradície a zvyky, ktoré praktizovali naši predkovia. Na štedrovečernom stole aj dnes v mnohých domácnostiach nemôžu chýbať niektoré dôležité drobnosti, pretože z ich neprítomnosti by mohli plynúť po celý nasledujúci rok a pre celú rodinu negatíva. Na čo by ste teda nemali zabudnúť?

Pred večerou naši predkovia dodržiavali prísny pôst, celý deň nejedli, alebo jedli iba veľmi málo a to iba pôstne a bezmäsité jedlá.

Štedrosť tohto dňa sa spája s dobrým jedlom, hojnosťou a v neskorších dobách aj s vianočnými darčekom.

Niektoré z nasledujúcich zvykov dlhodobo pretrvávajú i v mnohých rodinách dodnes:

- **šupiny z kapra, alebo kôпка peňazí** – vložili sa pod obrus na štedrovečernom stole a mali zabezpečiť, aby sa peniaze v rodine počas budúceho roka rozmnožili a pribudlo ich. Mnoho ľudí si šupinu po vianočných sviatkoch dáva do peňaženky,
- **med** – tento tradičný sladký produkt mal zabezpečiť dobrotu, hojnosť, či príjemnosť. Zabezpečovať mal to, aby ste celý budúci rok boli dobrí a milí. Mnoho rodín si ešte pred štedrou večerou robí z medu krížik na čelo, čo symbolizuje požehnanie v spojitosti s dobrotou,
- **cesnak** – symbol zdravia a jeden z najúčinnějších prírodných liekov mal zabezpečovať pevné zdravie celej rodiny počas nasledujúceho roka,
- **jablko** – z misy ovocia sa náhodne vybralo jedno jablčko, ktoré sa vždy po večeri rozkrojilo priečne na polovicu. Ak bol jadrovník v tvare hviezdy, znamenalo to pre rodinu šťastie a zdravie, no ak bol jadrovník v tvare kríža, rodinu podľa tradície čakala

choroba, alebo dokonca smrť. Jablčko sa potom rozkrojilo na toľko kúskov, koľko členov rodiny bolo pri stole, čo malo symbolizovať ucelenosť rodiny,

- **modlitba** – aspoň raz v roku by ste sa podľa tradície mali poďakovať za jedlo, ktoré máte a spoločne sa pomodliť,
- **orechy** – počas štedrej večere nemôžu na stole chýbať ani orechy, ktoré sa po nej nahádzu do každého kúta v príbytku, aby bola v dome rovnaká hojnosť ako v Štedrý deň, aj počas celého roka,
- **jeden tanier navyše** – ďalší zo zvykov, ktorý dodržiava veľa ľudí. Podľa starej zvyklosti by sa mal totiž jeden tanier presťrieť aj pre náhodného hosťa. Jedná sa o symbol milosrdenstva a spolupatričnosti. Niektorí ľudia si tento zvyk spájajú skôr so zosnulými členmi rodiny, pre ktorých je prestreté.

Milí naši čitatelia, želáme Vám krásne vianočné sviatky, plné lásky, pohody, porozumenia, šťastia, zdravia a krásnych chvíľ strávených v kruhu svojich najbližších. Veríme, že nám naďalej zachováte Vašu priazeň a budete nám písať, čo nového sa udialo alebo sa bude konať na Vašej škole, pracovisku a okolí.

Šťastné a veselé Vianoce Vám všetkým

PaedDr. Anna Sandanusová, Ph.D.

Katedra zoológie a antropológie UKF v Nitre ✨

Mimořádný předvánoční prodej

se slevou

Kompletní sada 475,- Kč
Původní cena 800,- Kč

P

Zahradnický slovník naučný od A do Z. První díl: A-C. 95,- Kč. Druhý díl: Č-H. 105,- Kč. Třetí díl: CH-M. 110,- Kč. Čtvrtý díl: N-Q. 110,- Kč. Pátý díl: R-Z. 110,- Kč.

Zahradnický slovník naučný od A do Z

(František Mareček a kol.) • vydal ÚZPI

Zahradnický slovník je určen především zahradníkům, vinníkům, zemědělcům, ekologům, pracovníkům vědy, dále pak studentům, zahrádkářům a všem, kteří se zajímají o přírodu a život rostlin.

Účelem slovníku je podat všem zájemcům základní informace o pěstování zahradních rostlinách, o způsobech jejich ochrany před chorobami a škůdci, o využití vědeckých poznatků i o stavu jednotlivých zahradnických oborů. V neposlední řadě jde také o sjednocení a uspořádání rozsáhlé zahradnické terminologie.

LIMITOVANÝ POČET 100 ks pětidílných sad

Slovníky můžete objednávat na stránkách:
www.agronavigator.cz/knihkupectvi/
(uvedené ceny za publikace neobsahují poštovné a balné)

Nebo osobně s platbou v hotovosti:
Po předchozí telefonické nebo emailové objednávce je možné zakoupit slovníky v Knihovně Antonína Švehly, Slezská 7/100, Praha 2

Prodej: vypujcky@uzei.cz tel.: 222 000 415
www.knihovnasvehly.cz

Rožnovská škola

Vzdělávací centrum pro oblast zemědělství a životního prostředí

Střední škola zemědělská a přírodovědná v Rožnově pod Radhoštěm je mimo jiné aktivity zapojená (v rámci vzdělávání dospělých) i do kurzu pro výkon obecných zemědělských činností, který je určen podnikatelům v zemědělství bez zemědělského vzdělání. Z pověření ministerstva zemědělství uskutečnili pracovníci Ústavu zemědělské ekonomie a informací pravidelnou kontrolu vedení kurzů v Rožnově a v Českém Těšíně, a tak jsem využila možnosti zavítat na severní Moravu do dvou významných zemědělských škol (z návštěvy v Českém Těšíně chystáme příspěvek do dalšího čísla).

Pan ředitel rožnovské školy Ing. Jaroslav Krčmář měl v čase naší návštěvy jednání s partnerskou slovenskou školou, a tak jsem se o jedné menší ale stabilní a v regionu významné zemědělské škole dozvídala od zástupce ředitele pana Ing. Marka Bednaříka. Nežůstali jsme ale jen u zdejší školy. Jako při obdobných setkáních se hovor stáčí i k obecnějším a širším pohledům na zemědělství, zemědělské školství a školství vůbec..., jako při obdobných setkáních se schopnými lidmi, kteří svou práci dělají rádi, přemýšlejí o ní a záleží jim na kvalitě a výsledku.

dotace i drobným zvířatům jako jsou kozy, ovce (typické pro náš kraj) v rámci speciálních předmětů.

Dobré uplatnění našich absolventů nám rozšiřuje i chov tzv. domácích mazlíčků, který je docela na vzestupu. Pro ně máme na škole zookoutek, kde chováme pod péčí žáků terarijní zvířata – hady, leguány..., obojživelníky, také činčily, zakrslé králíky..., velká místnost je vyhrazena na akvaristiku.

Jeden předmět je v rámci oboru Agropodnikání dalším velkým lákadlem pro uchazeče. Je to kynologie, nepovinný předmět, ale velmi oblíbený. Je zaměřen na obecnou, ale i pasteveckou kynologii. (Jsme v ovčáckém regionu a zejména border kolie jsou tu u ovčáků hodně používané, jsou neodmyslitelnou součástí farmy.) Naši žáci, kteří jsou ubytováni na internátu, mohou mít své psy v kotcích v areálu školy, ostatní si je do školy podle potřeby vozí. Výcvik je neuvěřitelně baví.

Co je pro rožnovskou školu typické, čím se liší třeba od ostatních?

Oproti jiným zemědělským školám se lišíme svým zaměřením. Máme obor Agropodnikání, který je zaměřen na chov koní a zvířat. Chov koní je dlouhodobý „tahák pro děcka“, zvláště pro děvčata. Ale je tu i spousta chlapců (nebo děvčat), kteří ke koňům zase tolik netíhnou, a přešli jsme proto po delší době z čistého chovu koní na současné zaměření pro chov koní a zvířat. Kromě klasického chovu běžných hospodářských zvířat je věnována velká časová

Chtěli jsme jít i směrem k mechanizaci, protože se na naší škole potýkáme s nedostatkem chlapců (což je problémem hodně zemědělských škol) a bohužel, zemědělský provoz si více chlapce žádá. Ale zájem o mechanizaci příliš u uchazečů nebyl. Základy mechanizace, samozřejmě, v jednotlivých předmětech žáci mají, ale chtěli jsme obor více přiblížit chlapcům a alespoň rámcově k takovému opraváři zemědělských strojů. Co se nám ale podařilo...

Nabízíte nově i jeden učební obor, to nebylo snadné?

Zavedli jsme od letošního školního roku učební obor Zemědělec-farmář. Byl to husarský kousek, podařilo se nemožné, a to v době, kdy o učební obory ze strany žáků, rodičů ani veřejnosti není zájem. Ale tito absolventi jsou velmi potřební a žádaní. V zemědělských podnicích a družstvech ubývají kvalifikované pracovní síly, současní pracovníci odcházejí do důchodu a není nikdo, kdo by je nahradil.

Firmy nechtějí už najímat brigádníky, nezaučeného, někoho, kdo nemá vztah k půdě, k domovu, k regionu, chtějí opravdu kvalifikovanou sílu. Obzvláště v dnešní době, kdy takový traktor stojí 3 miliony, je vybaven moderními technologiemi..., kdy časté střídání pracovníků ve stájích – bez vztahu ke zvířatům – přináší nebezpečí zavlčení infekce...

Jak se nám to podařilo? Udělali jsme ve spolupráci se zemědělci z širokého regionu náborovou kampaň a podařilo se nám učební obor Zemědělec-farmář otevřít. A v současnosti v něm máme 15 velice šikovných žáků! Nemaťlou podporu jsme měli i ze strany Zlínského kraje, i v tom se určitě odlišujeme od krajů jiných. Naš kraj velmi podporuje zachování zemědělského školství i zachování školního statku, stejně tak podpořil vznik novému učebnímu oboru. To jsem asi v republice úplnou výjimkou! Tady ta zvyklost byla, jsme na Valašsku, ve specifické podhorské oblasti, lidé tu přemýšlejí trošičku jinak, než třeba v průmyslovějších oblastech, které jsou už často odtrženy od přírody, od původních hodnot.

Je to velký úspěch a záleží teď na nás, abychom tento obor udrželi, abychom ho dokázali každý rok naplňovat. Pomáhají nám hodně starostové blízkých obcí, předsedové družstev i soukromí podnikatelé, i naši absolventi, kteří ve svém regionu šíří dobrou pověst školy. Jsou to potenciální zaměstnavatelé, jsou ve svém místě na veřejnosti známí. Jsou schopní i našeho absolventa zaměstnat. Proto jsme ta děcka získali.

Nové zaměření oboru Ekologie a životní prostředí

Zemědělství, to by neměla být jen primární produkce, ale mělo by v sobě zahrnovat také údržbu krajiny. Naš třetí obor Ekologie a životní prostředí s údržbou krajiny trošičku souvisí. V současnosti je zaměřen na geoinformační systémy a pozemkové úpravy. Nechtěli jsme, aby absolventi byli čistí ekologové, zaměření jim přinese lepší uplatnění. Mají kromě environmentálních předmětů (ochrana životního prostředí, hygiena...) i předměty technické (např. geodézie, rekultivace, pozemkové úpravy) a teď i nové geoinformační systémy. Je to celkem novinka, ale myslíme si, že po našich absolventech může být poptávka.

V podstatě v době dnešní počítačové techniky všechna data, která se sbírají jak z ochrany přírody, tak třeba z odpadového hospodářství (znečištění vod, ovzduší), musí někdo umět vhodně interpretovat. Jsou to specifická data, která jsou přímo lokalizována na zemském povrchu. Výstupem jsou různé krásné mapy výskytu chráněných živočichů, škůdců, znečištění. Žáci se při výuce seznámí i s kosmickou geodézií, se zpracováním družicových snímků, s leteckými snímky (základ fotogrammetrie). Pokud naši absolventi budou pracovat na úřadech (katastrální, městské úřady, hygienické stanice), budou dobře využiti.

Po Litvínově jsme byli první, kdo ekologii otevřel, ale jak ubývalo žáků, ubývalo i zájmu o zemědělské obory. Skoro každá zemědělská škola ekologický obor otevřela, ale v zaměření na geoinformační systémy jsme asi jediní. Chtěli jsme takto vyjít vstříc uchazečům, které to netáhne jen k přírodě, kteří by chtěli studovat i něco více technicky zaměřeného. Geoinformační systémy nejsou čistá výpočetní technika, ale aplikovaná, a žáky to velmi baví. Ekologové mají opravdu zajímavé praxe, od národních parků po záchrané stanice pro hendikepované živočichy, od monitorování půd až po zeměměřičství...

Vaše škola má farmu ekologického zemědělství jako jediná školní farma tohoto charakteru v republice?

Jsme ještě jedna z mála zemědělských škol, kde školní hospodářství je stále součástí školy (ředitel školy je zároveň ředitelem školního statku). Oproti dřívějšímu je školní hospodářství značně

redukováno, ale je funkční a je v režimu ekologického hospodaření. Veškerá zvířata máme na školním hospodářství, drobná terarijní jsou ve škole ve speciálních místnostech. V současnosti jsme získali projekt „centrum přírodovědného vzdělání“, v rámci něho dochází k modernizování odborných školních učeben a na školním hospodářství se budou modernizovat chovy drobných zvířat.

Nejsme schopni veškerou praktickou problematiku odborných předmětů na školním hospodářství odučit, a proto máme smluvní podniky, družstva, ale samozřejmě i soukromníky, kam žáci chodí na praxe. Seznámí se tak s některými moderními zařízeními, se specializovanými chovy. Chodí např. i do rožnovského skanzenu, kde mohou poznat specifické odrůdové krajové ovoce i starší plemena hospodářských zvířat.

Na co se teď těšíme..., díky podanému projektu z ROP Střední Morava (Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava) budeme pořizovat pro výuku nový výkonný traktor s čelním nakladačem. Zemědělská technika ve škole je již morálně zastaralá a přiliv tolik potřebných investic do školství je všeobecný problém. Proto jsme vyvinuli maximální úsilí dosáhnout na „evropské peníze“. Traktor jako pohonná jednotka byl základ a mnoho ostatních tažených strojů budeme řešit zapůjčením od sociálních partnerů. Zde musím zmínit především firmu NAVOS, která nám v této věci maximálně vychází vstříc.

Obliba jednotlivých oborů je proměnlivá...

Zájem o naši školu je nejenom u žáků z našeho okresu, regionu, ale i mimo region, záleží, jak se mění nabídky oborů v ostatních krajích. Žáky z větší dálky sem táhnou např. koně. A jak u nás řešíme kvalitní praxi? Dobrou úroveň chovu nejsme schopni zajistit sami. Na statku naše koně neslouží k jezdeckému, slouží k tomu, aby se žáci naučili o koně postarat. Také dobrý chovatel koní nemusí umět jezdit, což děcka mnohdy ani neví.

Co se týká vlastního jezdeckého a výukového areálu, spolupracujeme s areálem na Prostřední Bečvě, moderní jezdecký areál byl obnoven na Bučiskách. S oběma zařízeními máme uzavřenou smlouvu a v rámci předmětu jezdecký tu žáci absolvují praxi. Na Bučiskách se provozuje i westernové jezdecké, je to kousek od školy a ve velice pěkném prostředí. A jaké jsou možnosti uplatnění našich absolventů? Spousta farmářů koně má, zatím třeba jenom pro radost, ale jeho propůjčení k rekreačním vyjížděním by ho mohlo i trochu živit. Nebo jsou u nás movitější lidé, kteří mají i více koní, někde ustájených a někdo se jim o ně stará. I v tomto by žáci uplatnění našli. V rámci praxe se žáci jednorázově i seznámí s možnostmi využití koní pro léčebné účely. Ale základ tvoří obor Agropodnikání se základními předměty – koně, ježdění, to je jen třetina na dortu.

Zájem o obory se úplně „přehoupl“. Zhruba před deseti lety byl enormní zájem o ekologii a začal upadat zájem o agropodnikání. Teď poslední dobou je daleko větší zájem o obor Agropodnikání a menší o ekologii. Souvisí to i s tím, že rodiče i děti stále více sledují možnost uplatnění a uplatnitelnost zemědělců v našem regionu se jim zdá větší. Na ekologii chodí spíše studijní typy a minimálně ze 75 % pokračují na vysokých školách.

Na školu se nám přibližně hlásí dvě třetiny děvčat a třetina chlapců. Máme svůj domov mládeže, který slouží i pro ostatní školy.

Rozhodnutí školy, zda dělat přijímací zkoušky, není jednoduché

Jak řešíme přijímání žáků? Přijímací zkoušky jsme na naší škole jednu dobu neměli. Ale jak celorepublikově upadala kvalita středních škol, tak na Zlínském kraji byly zavedeny a doporučeny. Zavedli jsme je i my. Bylo by to i nefér k ostatním středním školám, které je zavedly, zvyhodnili bychom se, ale za jakou cenu! Nebylo to pro nás příjemné, když sousední kraj zkoušky neměl (jsme

hraniční škola), ale nějak jsme to ustáli. Příjímací zkoušky určitě výhodu mají v existenci nějakého nepřekročitelného minima, kdy žák nemá být přijat. Žáky vědomí zkoušek i donutilo devátou třídu „neprofláknout“. Je to jen jeden z nástrojů pro zvýšení kvality vzdělávání na základních školách, nejbolestivější je financování a málo dětí. A současné financování na žáka a ne na třídu kvalitu nezvyšuje. Školy musí také situaci ekonomicky ustát.

Spolupracujete se školami všech stupňů, co vše vám tyto aktivity přináší?

Rožnovská škola je fakultní školou Přírodovědecké fakulty UP Olomouc. Možnost vzdělávat bakaláře, o kterou jsme usilovali, se nevydařila, ale máme úzkou spolupráci podpořenou smlouvou. Fakultu navštěvujeme v rámci exkurzí, oni jsou ochotni nám poskytnout laboratoř, připravit odbornou přednášku, žáci poznají způsob výuky na vysoké škole. Vazba to není špatná, dozvíme se od nich, kam se ubírají trendy, jaké jsou nové technologie..., oni zase vidí naše problémy, i jaká je úroveň vzdělanosti žáků středních škol.

Jste zapojeni do projektu Centra přírodovědného a technického vzdělávání pro moderní výuku žáků středních a základních škol ve Zlínském kraji

Pro zvýšení kvality vzdělávání nám slouží i projektová činnost. Jsme jednou z 16 škol, které jsou zapojeny do celokrajského projektu, jehož cílem je podpořit přírodovědné a technické vzdělávání na středních a základních školách. Projekt má rovněž povzbudit zájem dětí o předměty tohoto typu. Z projektu bude hrazena modernizace učeben a nákup nových pomůcek pro přírodovědné a technické předměty. Ty budou využívat, kromě žáků středních škol, také děti z mateřských škol a žáci z partnerských základních škol, které jsou na nás navázány. Naším úkolem tedy bylo vyhledat minimálně čtyři základní školy, které s námi mají jakousi dohodu, a jejich žáci pravidelně do nových inovovaných učeben docházejí. Vykonnávají u nás svoji povinnou výuku (např. v chemické laboratoři),

plní si tam svůj školní vzdělávací program, mohou využívat naše přístroje. Chodí rovněž do učebny biologie a na náš školní statek. Na školní zahradě zase poznají mimo běžné rostliny i různé netradiční plodiny.

Druhou aktivitou podpořenou projektem jsou kroužky s odborným zaměřením pro naše žáky, některé i pro žáky základních škol. Otevřeli jsme kroužek chemické analýzy životního prostředí a kroužek zpracování kvality zemědělských surovin (zpracování mléka, ovoce), u našich žáků je o ně velký zájem. Školní zahradu využívají zájemci o pěstování rostlin, modernizovat se chystáme prostory zookoutku, tyto dva kroužky jsou i pro děti základních škol. Ve směru k základním školám je to i velmi dobrá reklama pro naši školu. I to je cílem projektu.

Ministerstvo školství si uvědomilo, že posledních 20 let se na školách financovalo především počítačové vybavení, školy jsou poměrně zanedbané, základní školy většinou nemají své laboratoře a další vybavení. Projekt je vlastně celostátní a každý kraj si ho organizuje samostatně.

Věnujete se i dalšímu vzdělávání dospělých...

V rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost se věnujeme i dalšímu vzdělávání dospělých. Projekty orientujeme buď na zeleň – údržba zeleně a krajiny nebo na prvovýrobu, regionální potraviny...

Jedním z oblíbených je projekt Vzdělávání za účelem vytvoření komunity sedlák – spotřebitel. Cílem je na základě programu efektivního systému dalšího odborného vzdělávání v oblasti zemědělství zvýšit konkurenceschopnost drobných zemědělců, pomoci jim v budování regionálních trhů a ve vytváření sítě svých odběratelů. Je zaměřen na sedláky, na spotřebitele nebo na možné distributory, kteří by vytvořili komunitní skupinu a různými formami,

např. bedýnkovým systémem, by organizovali dodávání produktů až ke spotřebiteli. Dalším cílem projektu je tvorba vzdělávacího e-learningového portálu, kterým se vytvoří moderní informační a komunikační prostředí.

Projekt obsahuje např. moduly: ekonomika a marketing, tvorba a údržba krajiny se zaměřením na venkovskou krajinu, počítačová gramotnost, vytvoření komunikačního prostředí pomocí počítačů, chytrých telefonů – nabídka zboží, agrotechnika plodin vhodných pro přímý prodej (u nás např. pohanka, proso, amarant...).

Zemědělci si rádi vyměňují zkušenosti, projekty je dají dohromady, umožní jim setkávání a diskuzi, zpestřením je i nabízená exkurze. Vzdělávání podporuje samostudium formou e-learningu, přesto zahrnuje dostatek kontaktní výuky. Projekt je asi na rok a půl, s jarními a podzimními cykly formou 1,5 denního semináře, obhajobou závěrečných prací. Úspěšní účastníci dostanou osvědčení o absolvování vzdělání. Poskytujeme jim učebnice, studijní materiál, vše je financované z projektu. To dohromady přispěje ke zvýšení kvalifikace a napomůže k lepší uplatnitelnosti na trhu práce.

Přeměna středních škol v centra celoživotního učení se řeší už dlouhodobě...

Myšlenka center předběhla dobu. Snahou škol, které mají menší počet žáků v počátečním vzdělávání, bylo pomoci si dalším vzděláváním (pro veřejnost), a to podle typu školy. My můžeme vzdělávat v oblastech zemědělské, environmentální. O vzdělávání dospělých byl zájem, značný přínos měla i výměna zkušeností lidí z nejrůznějších oblastí. Ale velkým lákadlem byla skutečnost, že vše bylo zdarma. Kdyby si to v dnešní době měli zájemci platit jako další vzdělání a když nejsou k dalšímu vzdělávání nuceni, je iluzorní si myslet, že by to byla pro školy nějaká spása, záchrana. Komunita 10 lidí by se vždy našla, ale není to pro školu nic záchranného.

V zahraničí to snad tak funguje, je zájem o celoživotní učení, je tam i to podvědomí, že vzdělávání je dobré samo o sobě. Především vzdělanější lidé mají tendenci se neustále sebevzdělávat a jsou ochotni si nějaký kurz zaplatit. U nás se rozmohly univerzity třetího věku, ale v produktivním věku to ještě není až tak obvyklé.

Zajímavých programů se dělá na naší škole v současnosti více. Rozjel se program dalšího vzdělávání v rámci UNIV (Uznávání neformálního a informálního vzdělávání), který se jmenuje Průvodce přírodou. V současnosti probíhá jeho pilotáž a my se také chceme stát akreditovanou osobou, protože program je zaměřen k našemu přírodovědnému oboru. Škoda, že u zaměstnavatelů ještě často rozhoduje cena pracovní síly a ne její kvalifikace. Ale to se snad změní! Jsou už takové vlaštovky – zaměstnavatelé, kteří chtějí mít stabilní kvalifikovanou sílu. Zájem musí vzejít od firmy, pracovník sám kurz absolvovat nebude, když jeho absolvování od něho nikdo nepožaduje.

I vaše škola byla ohrožena možným sloučením?

Kraje dávají školy dost dohromady a ne vždy je to slučování šťastné. Někdy se slučují dosti odlišné obory a dochází tak k „rozmělnění“ samotných škol z hlediska čitelnosti pro veřejnost. Najednou vznikne velká škola od kuchařů, přes gymnázium, zdravotní školu, zemědělků..., vytratí se genius loci té školy i příslušnost dětí k té škole. Dříve bylo jasné, jsi „gymplák“, jsi zemědělec..., a teď jsi co? Příslušnost ke škole je taky důležitá. Naši absolventi jsou ze

zemědělků, jsou její absolventi, celý život to vědí, celý život ji tak podporují. A když se i toto vytratí, není to úplně dobré.

Po sloučení škol musí být větší i náborová kampaň, záleží na postoji nového ředitele vzniklého subjektu k jednotlivým oborům školy. Když se obor jeden rok nenaplní, neotevře, neznamená to zánik školy a veřejnost se nic ani nedoví. A to je obrovské riziko. Naši zemědělci udělali pro rožnovskou školu maximum, aby ke sloučení nedošlo. Aby naše škola zůstala zatím tou střední zemědělskou.

V současné době na škole máme kolem 200 žáků, v prvním ročníku tři třídy, v dalších po dvou třídách.

Mezinárodní spolupráce

Málokterá škola se obejde bez mezinárodní spolupráce s jinou obdobně zaměřenou školou. Naše škola má víceletou dobrou spolupráci s polskou zemědělskou školou. Zemědělská škola poblíž Poznaň je velmi krásná a má tradiční zemědělské obory. A protože polské zemědělství na rozdíl od nás si drželo kontinuitu, která nebyla přerušena, je polská krajina udržovaná, farmy mají hospodářská zvířata..., náš celkový dojem je více než dobrý.

Naše spolupráce začala přes program Leonardo, Poláci hledali partnerskou školu, vzájemně jsme se navštívili. Hned při první návštěvě jsme byli velmi překvapeni, kde jsou oni a kde jsme my. Jejich zázemí, supermoderní jízdárna, i vztah k zemědělství. Nám spolupráce přináší výbornou výměnnou stáž, polská škola je více prakticky zaměřená. Můžeme jim závidět celkovou úroveň zemědělství, zemědělského ducha i celkovou vysokou úroveň prestiže, kterou tamní zemědělci mají.

V Polsku jsou zemědělci váženi jako někdo, kdo produkuje potraviny, kdo se stará o krajinu. V očích naší veřejnosti to tak není, i když hospodářství jsou už dnes vybavena nejmodernější technikou a dojička si vydělá více než pracovníce v supermarketu. Naši zemědělci si to někdy i dělají sami, když si pořád nařikají, jak je vše špatně, jaký je úpadek. Když pak v realu vidíte, že i neúrodu ustáli, nepropouští..., ale oni říkají, že se musí ozývat, aby je úplně „neodrovnali“. Ale dělají tak zemědělství trochu i negativní reklamu. V Polsku to tak není, a to mě velice mile překvapilo. Problém nestabilního prostředí, nejistoty tam ale mají také.

Další pěknou spolupráci jsme navázali v Rakousku. Rakouské farmy jsou už tradiční, jejich děti se po absolvování školy z 80 % vrací

na svou farmu. Školy jsou tam ještě menší než u nás, třeba pro 100 žáků, ale jde to, mají obrovskou místní podporu. Mohou také konzumovat přebytky své produkce, což je značná výhoda. Škola nabízí služby nejenom farmářům, ale i různým výzkumným ústavům, firmám (např. laboratoř, testování ochranných přípravků...) a jsou akreditovanou institucí. V Rakousku se nad naším školstvím velice podívovali, většina jejich žáků má doma hospodářství..., a jsou jiní i přístupem firem ke škole, běžné je propůjčení moderní zemědělské techniky školám.

Zemědělství má díky vaší škole možnosti se nejenom udržet, ale i kvalitně rozvíjet, ale uhájit to není vůbec snadné, že?

U nás se vytratila jednotná koncepce školství tohoto státu. Stát to není schopen ukočirovat, říci strategii do budoucna, mít jasno, jak bude školství vypadat. Kraje si de facto dělají, co chtějí. Bohužel jsou tak limitované peníze, které chodí z centra, jsou to peníze slabé. Když zemědělské školy patřily pod ministerstvo zemědělství, byla situace lepší. Každý rezort věděl, co bude potřebovat do budoucna, jaký je jeho vývoj, jaká struktura, a svoje školy si hýčkal. Čím je škola specifitější, tím je hůře pro úředníky na kraji uchopitelná. Často mají tendenci všechny školy házet do jednoho pytle a to nejde. Jsou samozřejmě i výborní schopní úředníci, ale nad nimi zase stojí radní, politik..., a jednou máte moderní gymnázia..., úředník jen plní politické zadání.

A nějaké vaše přání do blízké či vzdálenější budoucnosti...

Co bych si přál? Chtěl bych, aby se právě naše škola stala jedinečným vzdělávacím centrem pro oblast zemědělství a životního prostředí v kraji a kromě maturitních oborů dokázala postupně nabízet i obory učňovské, které souvisí se zemědělskou problematikou. První takovou vlašťovkou je nově otevřený a krajem podporovaný učební obor Zemědělec-farmář.

A velmi důležitá je do budoucna také stálá podpora našich sociálních partnerů, od zemědělských družstev, podniků, soukromníků, představitelů agrární komory... Ti všichni naši školu maximálně podporují v její činnosti a aktivitách směřujících k modernizaci školního hospodářství, a nemalá je rovněž podpora našeho zřizovatele včetně krajských zastupitelů. Máme to obrovské štěstí, že u nás v kraji se zemědělství a zemědělskému školství fandí, a to včetně našeho pana hejtmana a mnoha radních. Udržovat toto spojení do budoucna, je pro nás obrovský závazek, ale zároveň také hnací motor. Snad se nám to podaří!

Školení školitelů

Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ústavem zemědělských a ekonomických informací a Českou společností rostlinolékařskou a Státní rostlinolékařskou správou uspořádalo 22. listopadu 2013 odborné školení pro subjekty pověřené (ministerstvem zemědělství) ke konání kurzů pro získání odborné způsobilosti – prvního (druhého) stupně – pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin.

Školení bylo určeno zástupcům a lektorům vzdělávacích zařízení (s tímto pověřením) v rámci jejich pravidelné přípravy, která zahrnuje seznámení s aktuální problematikou v uvedené oblasti ochrany rostlin.

Cíle školení

- Zhodnotit roční běh školení k odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin.
- Informovat o implementaci rámcové směrnice Rady č. 2009/128/ES o udržitelném používání pesticidů v ČR a EU.
- Seznámit pověřené subjekty se současnými omezeními při používání přípravků na ochranu rostlin, a to z hlediska ochrany životního prostředí.
- Informovat o novinkách v integrované ochraně rostlin a o používání mechanizace na ochranu rostlin.
- Předat si praktické zkušenosti s pořádáním kurzů v roce 2013.

Průběh odborného školení

V prvním vystoupení zhodnotil pan Ing. Petr **Born** ze Státní rostlinolékařské správy roční spolupráci s pověřenými vzdělávacími zařízeními při pořádání zkoušek odborné způsobilosti. Pochválil dobrou spolupráci mezi organizátory kurzů a inspektory SRS. Problémem zůstává nedostatečná odborná literatura v hygienické části a rovněž nejsou zveřejňovány v hygienické části zkušební otázky.

Pan Ing. Michal **Hnízdil**, za ministerstvo zemědělství řešil aktuální otázky implementace rámcové směrnice Rady 2009/128/ES o udržitelném používání pesticidů v České republice a v Evropské unii. Další lektor, pan Ing. Pavel **Minář**, Ph.D. ze Státní rostlinolé-

kařské správy, rozebral současná omezení při používání přípravků na ochranu rostlin z hlediska ochrany životního prostředí. Zaměřil se na povolování přípravků, jejich používání a dávkování, dále řešil omezení jejich používání ve vztahu k ochraně vod, omezení směrem k ochraně necílových organismů a další opatření ke zmírnění rizik.

Integrovaná ochrana rostlin byl příspěvek přenesený předsedou České společnosti rostlinolékařské panem Ing. Vladimírem **Řehákem**, CSc. Řešil v něm podstatu integrované ochrany, legislativu k této problematice, principy a základní komponenty integrované ochrany rostlin. Další část své přednášky věnoval obecným zásadám integrované ochrany rostlin, a to s předpokladem, že některé zásady přejdou po přechodném období asi dvou let do režimu Cross-compliance a budou pevně stanovená pravidla. Pan Ing. Petr **Harašta**, Ph.D., rovněž z České společnosti rostlinolékařské zaměřil své vystoupení na používání mechanizace při ochraně rostlin. Jeho příspěvek byl prostoupen praktickými příklady řešení konkrétních problémů při používání mechanizace.

Po krátké přestávce se s účastníky školení podělili o své zkušenosti v organizovaných kurzech konkrétní školitelé. Byli to paní Ing. Jiřina **Štamberková** z České zahradnické akademie Mělník a pan Ing. Karel **Krajíček** z České zemědělské akademie v Humpolci a o jejich zkušenosti byl ze strany účastníků nebyvalý zájem. Diskuse k praktickým problémům pořádání kurzů se stala vyvrcholením celého školení, do kterého se aktivně zapojila většina přítomných lektorů včetně pracovníků ministerstva zemědělství.

Potěšující je, že mezi posluchači byli i zástupci našich škol.

Josef Sívek, ÚZEI Praha ☼

Flavours & Fragrances – Chute a vône

Agroinštitút Nitra je ako jeden z partnerov zapojený do projektu v rámci Programu celoživotného vzdelávania – podprogram Leonardo da Vinci Partnerstvá – Flavours & Fragrances (Chute a vône).

Program
celoživotného
vzdelávania

Lifelong
Learning
Programme

Projekt sa zaoberá problematikou vzdelávania a zamestnanosti v odvetví, kde trh neustále expanduje: profesiami, súvisiacimi s pestovaním a spracovaním liečivých a aromatických rastlín a rastlín využívaných v kozmetickom priemysle.

Hlavné ciele projektu:

- Analýza potrieb v danom sektore
- Návrh vzdelávania v danom sektore
- Definovanie správnych postupov v rámci každej oblasti/krajiny
- Propagácia sektora

Očakávané výsledky:

- Partnerské dohody – definovanie úloh jednotlivých partnerov
- Analýza potrieb
- Vzdelávacia príručka
- Príručka správnych postupov
- Dokument: Ako podporiť daný sektor a súvisiace pracovné príležitosti
- Uznávanie kvalifikácií
- Diseminačné aktivity
- Hodnotenie, priebežná a záverečná správa

V novembri 2013 sa uskutočnilo prvé nadnárodné partnerské stretnutie organizácií, zapojených do projektu. Stretnutie sa uskutočnilo v priestoroch hostiteľskej organizácie: CDE Petra Patrimonia v meste Forcalquier, Francúzsko. Po úvodnom privítaní a predstavení organizácie koordinátora prezentovali svoje organizácie a ich aktivity ostatní partneri projektu, s dôrazom na aktivity súvisiace s hlavnou témou projektu – liečivými a aromatickými rastlinami, takisto predstavili svoje očakávania z účasti v tomto projekte.

Agroinštitút, ako rezortná organizácia v sektore pôdohospodárstva, môže prispieť výmenou skúseností v danej oblasti, nadviazať spoluprácu na nadnárodnej úrovni, navyše tento projekt môže pomôcť inovovať obsah vzdelávacieho kurzu „Pestovanie a spracovanie liečivých rastlín“, ktorý organizácia ponúka v rámci akreditovaného celoživotného vzdelávania.

Následne koordinátor projektu prezentoval program Leonardo da Vinci – Partnerstvá a samotný projekt Flavours & Fragrances, jeho ciele, plánované aktivity a očakávané výsledky.

V druhej polovici pracovného stretnutia sa upresnil pracovný plán projektu a jednotliví partneri sa dohodli na prerozdelení úloh. Na pripravovanej webstránke projektu, ako aj na Facebookovej stránke, bude široká verejnosť priebežne informovaná o priebehu realizácie projektu a jeho výsledkoch.

Ing. Peter Vnučko, Agroinštitút Nitra, štátny podnik ✨

Informační servis

Zastoupení Evropské komise

Povinnost individuální elektronické identifikace u ovcí a koz

Do vypuknutí rozsáhlé nákazy slintavkou a klusavkou, k níž došlo v průběhu roku 2001, museli chovatelé ovcí a koz označovat svá zvířata pouze ušní známkou nebo tetováním, které umožňovaly zjistit, ke kterému hospodářství zvířata patří. Tito chovatelé museli také vést evidenci každoročního celkového počtu ovcí a koz v hospodářství. Během této nákazy bylo z důvodu neidentifikovaných ovcí a chybějící výsledovatelosti nezbytné přistoupit k systematickým porážkám několika milionů zvířat, načež bylo zkonstatováno, že řada z nich nebyla nakažena. Navíc bylo nutné přikročit k řadě omezení uvnitř Unie a zavést celosvětový zákaz veškerých vývozu dobytka, masa a živočišných produktů ze Spojeného království.

Za účelem zlepšení prevence takových epidemií a fungování obchodu s ovci a kozami mezi členskými státy zavedl unijní zákonodárce nový systém, podle něhož musí být každé zvíře individuálně identifikováno za pomoci dvou identifikačních značek, a to tradiční ušní známky a elektronického zařízení. Dále je nutno v průvodním dokladu zaznamenávat přesuny zvířat z hospodářství. Každý členský stát musí zřídit ústřední evidenci nebo informační databázi, do kterých se zaznamenávají všechna hospodářství nacházející se na jeho území, a v pravidelných intervalech provádět inventuru zvířat držených v těchto hospodářstvích.

Ačkoli tyto povinnosti mohou omezovat výkon svobody podnikání, jsou nicméně odůvodněné legitimními cíli obecného zájmu, a to ochranou zdraví, potíráním nákaz a dobrými životními podmínkami zvířat, jakož i dosažením vnitřního trhu s těmito zvířaty.

Uvedené povinnosti jsou vhodné a nezbytné k dosažení uvedených cílů, jelikož usnadňují výsledovatelnost každého zvířete a umožňují tak, aby příslušné orgány v případě nákazy přijaly nezbytná opatření k zabránění šíření nakažlivých chorob u ovcí a koz.

Výjimka opravňuje členské státy s malou populací ovcí a koz (o maximálním celkovém počtu 600 000 ovcí a koz a maximálním počtu 160 000 koz), aby zavedly systém elektronické identifikace dobrovolně.

Podpora udržitelného zemědělství

Dohoda ohledně změn zemědělské politiky EU (začnou platit od roku 2014) se týká podpory udržitelného zemědělství,

větší pomoci začínajícím zemědělcům a rovnoměrnějšího rozdělení finančních prostředků mezi státy Unie.

Základem této politiky je:

- podporovat příjmy zemědělců (za předpokladu dodržování norem)
- stabilizovat trhy (při ochromení počasím, nákazou)
- finančně podpořit modernizaci zemědělských podniků

Na základě dohody se některá pravidla od ledna 2014 změní. Například nárok na podporu příjmů budou mít pouze zemědělci, kteří zavedou udržitelné postupy zlepšující kvalitu půdy a podporující biologickou rozmanitost, diverzifikaci plodin a zdravé travní porosty. Reforma rovněž zajistí spravedlivější rozdělení finančních prostředků: každý členský stát EU by měl do roku 2019 obdržet minimálně 75 % průměru EU. Změna pravidel pomůže mladým zemědělcům v jejich začátcích. V současné době je 30 % zemědělců starších 65 let (4,5 milionu), zatímco mladších 35 let je pouze 6 %. Začínající zemědělci budou navíc dostávat v prvních pěti letech 25 % na podporu příjmu. Nová pravidla rovněž posílí vyjednávací pozici zemědělců v určitých odvětvích tím, že profesní organizace budou moci jejich jménem sjednávat dohody o prodeji.

V EU se zemědělství věnuje na plný úvazek přibližně 12 milionů farmářů. Zemědělství spolu se zemědělsko-potravinářským odvětvím vytváří 6 % HDP Evropské unie a zaměstnává 46 milionů lidí.

Soutěž o Cenu Karla Velikého pro mladé

Cílem „Ceny Karla Velikého pro mladé Evropany“ je podpořit mezi mladými lidmi rozvoj evropanství a podnítit je k zapojení do projektů evropské integrace. Cena se uděluje projektům, které realizují mladí lidé a které prohlubují vzájemné pochopení, podporují rozvoj společného smyslu pro evropskou identitu a uvádějí reálné příklady Evropanů žijících v jednom společenství.

Proto, je-li vám 16–30 let a organizujete projekt s evropským rozměrem nebo někoho takového znáte, informujte se o soutěži. Přihlášky do soutěže lze podávat do 20. 1. 2014.

„Cenu Karla Velikého pro mladé Evropany“ od roku 2008 každoročně uděluje Evropský parlament společně s Nadací pro Mezinárodní cenu Karla Velikého v Cáchách. Kromě finančního ocenění budou zástupci tří vítězných projektů pozváni na návštěvu Evropského parlamentu. Představitelé všech 28 vítězných národních projektů budou pozváni na čtyřdenní návštěvu německých Cách.

Erasmus+ má zelenou: stipendium pro 4 miliony

Evropský parlament dnes schválil Erasmus+, nový program EU pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport, který má být zahájen v lednu. Tento sedmiletý program má zlepšit dovednosti a zaměstnatelnost a přispět k modernizaci vzdělávání, odborné přípravy a systémů práce s mládeží. Přes 4 miliony osob získají finanční podporu na studium, stáž, práci či dobrovolnickou činnost v zahraničí, včetně 2 milionů vysokoškolských studentů, 650 000 žáků odborných škol a učňů a přes 500 000 lidí, kteří vycestují do zahraničí na výměnu mladých či jako dobrovolníci. Studenti, kteří chtějí absolvovat v zahraničí celé magisterské studium, pro něž mohou jen zřídka získat ve své zemi stipendium či půjčku, mohou využít nového systému záruk na půjčky Evropského investičního fondu. Erasmus+ také nabídne finanční prostředky pedagogům a pracovníkům s mládeží, jakož i pro partnerství mezi školami (včetně univerzit a vysokých škol), podniky a neziskovými organizacemi.

Celkový rozpočet ve výši přibližně 14,7 miliard EUR umožní programu Erasmus+ pomoci ve studiu v zahraničí mladým lidem ve věku 13 až 30 let.

O programu Erasmus+: „Zachovali jsme v něm vše, co se v minulosti osvědčilo, a vylepšili jsme ho.“

Mobilita studentů je pro mladé lidi nepochybně jedním z největších přínosů života v EU. A známý program Erasmus, kterého ročně využívá přes 230 tisíc studentů, se právě dočkal nové podoby. Nový program Erasmus+ umožní studium, odbornou přípravu nebo dobrovolnickou činnost v zahraničí více než 5 milionům mladých lidí. O programu hovořila zpravodajka Doris PACK.

Jaká je největší změna, porovnáme-li program Erasmus+ se „starým“ Erasmem, který už spousta studentů zná?

Erasmus, tak jak ho studenti znají, je součástí programu Erasmus+. Nový program zastřešuje všechny programy pro formální a neformální vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport. Protože jsme nechtěli ztratit značku Erasmus, pojmenovali jsme nový program Erasmus+. Erasmus+ zahrnuje programy Erasmus, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig a Mládež v akci, a poprvé v historii také sportovní programy. Rozpočty pro různé programy přitom budou jasně odděleny.

Jak vidíte budoucnost programu Erasmus+ ? Bude postupně zahrnovat více programů, které se netýkají vzdělávání?

Kdyby program Erasmus+ neexistoval, museli bychom ho vymyslet. Je evropskou přidanou hodnotou k regionálním, národním a někdy i místním politikám v oblasti vzdělávání a mládeže. Zachovali jsme vše, co se v minulosti osvědčilo, a vylepšili jsme ho tak,

aby mohl podporovat snadněji splatitelným úvěrem garantovaným EU i studenty, kteří chtějí získat magisterský titul v zahraničí. Taky jsme do programu Erasmus+ zahrnuli Evropskou dobrovolnickou službu, která dává lidem možnost vyzkoušet práci v jiných zemích, pobírat přitom plat a mít sociální zabezpečení.

Jaký dopad by měl mít program Erasmus+ na velmi vysokou úroveň nezaměstnanosti mladých lidí?

Erasmus+ není program určený pro snižování nezaměstnanosti, ale pokud jste lépe vybaveni, pokud ovládáte více jazyků, pokud máte lepší dovednosti, zejména v oblasti informačních technologií, můžete najít lepší práci, a možná v jiné zemi. Mobilita nabízí mnoho nových příležitostí.

Zemědělská politika EU 2014–2020: Evropský parlament posvětil zelenější a spravedlivější SZP

Parlament schválil dohodu s Radou o pěti legislativních aktech, které reformují zemědělskou politiku EU. Společná zemědělská politika (SZP) bude klást po roce 2013 větší důraz na ochranu životního prostředí, zajistí spravedlivější rozdělení fondů EU a pomůže zemědělcům lépe se vyrovnat s problémy na trhu. Historicky první reforma zemědělské politiky EU, o které rozhodovali společně ministři a přímo volení poslanci Evropského parlamentu, právě dostala svou konečnou podobu. Nová SZP zajistí lepší rovnováhu mezi bezpečností potravin a ochranou životního prostředí, lépe připraví zemědělce na budoucí výzvy a bude spravedlivější a legitimnější.

Spravedlivější rozdělení unijních fondů

Aby bylo zajištěno, že přímé platby budou získávat pouze aktivní zemědělci, přesvědčili poslanci Radu, aby byla vytvořena černá listina subjektů, jakými jsou letiště či sportovní kluby, které by měly být automaticky vyloučeny z přijímání dotací EU, pokud neprokáží, že zemědělská činnost představuje významnou část jejich příjmů.

Parlament také trval na závazném celoevropském mechanismu, který mladým zemědělcům zaručí navýšení plateb o 25 % za prvních 25 až 90 hektarů. Malí zemědělci budou také moci získat více prostředků, zatímco velkým farmám, které získávají více než 150 000 EUR, budou platby nad tuto částku sníženy o alespoň 5 %.

Ekologičtější zemědělská politika bez dvojího financování

V rámci nové SZP bude moci být 30 % rozpočtů členských států na přímé platby použito pouze tehdy, budou-li splněna závazná ekologizační opatření, například diverzifikace plodin, zachování trvalých travních porostů a vytváření ekologicky zaměřených oblastí.

Dvojitě financování, tj. zaplacení zemědělcům dvakrát za splnění stejného souboru přínosů pro životní prostředí, nebude dovoleno.

Zemědělci, kteří nesplní povinná ekologizační opatření, budou vystaveni dalším sankcím, například v podobě ztráty jejich „ekologizačních“ dotací, které budou postupně zaváděny v průběhu prvních čtyř let nové SZP.

Silnější zemědělci se lépe vyrovnají s krizí

Parlament také zajistil, aby se organizacím zemědělců dostalo do-datečných nástrojů, které by jim pomohly vyrovnat se s volatilitou trhu a posílily by jejich pozici ve vyjednávání o cenách.

Jak poznat, že 100 miliard eur na rozvoj venkova bylo využito dobře?

Podle Evropského účetního dvora stávající systémy monitorování a hodnocení neposkytly včasné informace pro posouzení, jaká

opatření v politice rozvoje venkova budou v novém období neúčelnější a nejefektivnější pro přípravu politiky rozvoje venkova na období 2014–2020. Po zbytek stávajícího období (do konce roku 2015) by měla být zavedena zlepšení v monitorování a hodnocení.

EU přidělila na dosažení cílů rozvoje venkova ve finančním období 2007–2013 téměř 100 miliard EUR. Členské státy spolufinancovaly z vlastních zdrojů programy rozvoje venkova (PRV) částkou 58 miliard EUR. Tyto programy vypracovávají členské státy. Poté, co je schválí Komise, je členské státy realizují.

Členské státy a Evropská komise se příliš soustředily na čerpání rozpočtu na rozvoj venkova a málo na efektivní dosahování výsledků.

Zdroj: Zastoupení Evropské komise v ČR ✱

Nové naděje

Rok se s rokem schází a my už pomalu bilancujeme. Jaký byl uplynulý rok 2013.

Můžeme už dnes konstatovat, že rok 2013 se zařadí k těm dobrým. Samozřejmě to ale nebude platit pro všechny zemědělce a pro všechny komodity. Zcela určitě ne pro brambory, jejichž výnos byl díky tropickým vedrům v polovině vegetace podprůměrný. Podobně na tom byla kukuřice. Naproti tomu byl skvělý rok na řepku a průměrný na obilí.

Veliké starosti měli zemědělci v oblastech povodní, kdy zatopeno bylo 55 tisíc hektarů a nejvíce postiženi byli zelináři. Nutno ale dodat, že ministr zemědělství Ing. Miroslav Toman, který nastoupil do funkce až po povodních, se postaral o přímou finanční pomoc postiženým ve výši 685 mil. Kč. Stalo se tak poprvé od vstupu do EU, kdy čeští zemědělci byli po přírodní katastrofě odškodněni úplně stejně, jako jejich kolegové například v Německu.

Tím přecházím k dalším pozitivům roku a tím je nepochybně osobnost ministra zemědělství Ing. Miroslava Toman. Nebudu zde vypočítávat jeho jednotlivé kroky, už jsem uvedl řešení povodní, jenom zmíním ještě rozpočet na rok 2014, který ve vládě náš ministr vybojoval. Celkovou kapitolu ministerstva dokázal navýšit o 5 mld. Kč! Z toho u národních dotací, které vyrovnávají specifika, na která nedosáhnou podpory z Bruselu, půjdeme do nového roku s plnou potřebnou částkou 1,53 mld. Kč. Je to dokonce o 300 mil. Kč vyšší, než bylo v posledních letech obvyklé. Co ale v oněch minulých letech bylo také obvyklé, že jsme za národní dotace rok

co rok bojovali – jednali, žádali, demonstrovali atd. Nikdy to nebylo tak, že jsme do nového roku šli s plnou výší těchto podpor.

Stojím v čele Agrární komory devátým rokem a pan ministr Toman je za tu dobu osmým ministrem zemědělství! Nicméně prvním, který je odborník, resortu rozumí a podle toho to také dopadá. Když nad tím tak uvažuji a srovnávám, pak docházím k závěru, že hlavní příčinou propadu českého zemědělství nebude ani tak Brusel a nerovné podmínky našich zemědělců, ale čeští politici, jejich neodbornost a jejich nezájem. Toto bohužel neplatí jenom pro zemědělství.

Ale pozor, po dlouhých létech snižování produkce našeho zemědělství (jsme na 65 % stavu z počátku transformace), snižování pracovních příležitostí (jsme na 25 %) a zvyšování dovozu potravin (dovážíme přes 40 %) nám svítá nová naděje. Tou je reforma Společné zemědělské politiky (dále SZP), která začne nabíhat od počátku nadcházejícího roku a bude platit do roku 2020. Je tentokrát pro české zemědělce vyjednaná dobře, byla odvedena dobrá práce, na které jsme se při lobování v Bruselu výrazně podíleli. Za naprosto zásadní rozhodnutí pokládám prosazení reformy SZP do podmínek našeho zemědělství. Tento akt rozhodne o dalším vývoji resortu na mnoho dalších let.

Ing. Jan Veleba, prezident Agrární komory ČR ✱

Aktivity pre prípravu do života

Hlavným zámerom našej školy – Strednej odbornej školy ekonomickej v Spišskej Novej Vsi – je pripravovať žiakov pre kvalitný život v modernej spoločnosti, rozvíjať tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, naučiť žiakov tímovo pracovať, a aby boli schopní sa celoživotne vzdelávať.

Súťaže, exkurzie, preventívne programy organizované pre žiakov predstavujú prínos v zmysluplnom využívaní voľného času, budujú a rozvíjajú vzťahy v kolektíve, podporujú zdravý životný štýl. Mimoškolské aktivity tiež prispievajú k zvýšeniu kvality vyučovacieho procesu.

V rámci národného projektu KomPrax bol vytvorený a zrealizovaný **MALÝ PROJEKT „Ekonomika s úsmevom“**. V rámci projektu žiačka Alexandra Mertinková (IV. C) vytvorila učebné materiály pre predmet Podniková ekonomika, svojou bezprostrednou komunikáciou dokázala motivovať všetkých tretíakov. Autorka projektu bola taktiež ocenená za Najlepší podnikateľský plán, kde získala I. miesto v rámci Košického samosprávneho kraja.

Na škole pracuje v rámci voliteľného predmetu Cvičná firma DREAMS CATERING, s. r. o. Predmetom podnikania je pekárska a cukrárska výroba. Svoje výrobky firma prezentovala na Veľtrhu cvičných firiem v Košiciach.

Pri príležitosti Dňa študentstva žiaci prezentovali školu v obchodnom centre Madaras. Cieľom akcie bolo zviditeľniť a bližšie oboznámiť širokú verejnosť s jednotlivými študijnými odbormi a aktivitami. Zaujímavosťou bolo, že sympatickým žiakom sa podarilo zapojiť návštevníkov obchodného centra do pripravených aktivít, rozospievať a zlepšiť náladu.

Výborné úspechy dosahujeme v **športových aktivitách**. Chlapci aj dievčatá súťažia v stolnom tenise, bedminton, plávaní, florbale, volejbale, aerobiku, futbale...

Pre rýchlejšie prispôsobenie sa stredoškolskému životu organizujeme na začiatku školského roka tzv. **Adaptačný kurz** pre žiakov I. ročníkov, pre lepšie spoznanie sa a utuženie vzťahov v kolektíve, vždy tam vládne perfektná nálada.

V rámci **odborných praxí** žiaci odboru agropodnikanie sa aktívne podieľajú pri hodnotení a posudzovaní drobných zvierat. Spolupracujeme s miestnym Zväzom drobnochovateľov.

Žiacka školská rada (ŽŠR) je aktívna, pracuje podľa vopred vypracovaného plánu práce a riadi sa Stanovami ŽŠR. Zabezpečuje v spolupráci s Centrom voľného času – Regionálnom centrom mládeže v Košiciach vzdelávacie aktivity na škole – koučing členov ŽŠR, školenia – Demokracia si Ty – rozvoj komunikačných spôsobilostí, efektívne fungovanie ŽŠR, tímová práca a motivácia žiakov, projektový manažment. Žiacka školská rada je v kontakte s vedením školy.

Projekty – každoročne realizujeme národné i medzinárodné projekty – eTwinning, Recyklohy, Projekty Ministerstva školstva –

Exkurzie – počas školského roka realizujeme množstvo exkurzií. Spomeniem len zopár – Medzinárodný veľtrh práce a rozvoja v Košiciach, kde motívom bolo stretnutie budúcich zamestnávateľov a študentov. Exkurzia v NESTVILLE PARK, kde sa nachádza

Zdravie a bezpečnosť v školách, Nadácia SLSP, Nadácia Pontis, Nadácia Del, Leonardo da Vinci, Comenius, atď.

Je veľmi ťažké vybrať a vymenovať všetky úspechy a aktivity, ktoré realizujeme.

Škola poskytuje kvalitné vzdelávanie, udržiava si výborné meno v regióne a pripravuje úspešných ľudí do života.

Podrobnejšie o činnosti a aktivitách nájdete na stránke

www.oasnv.edu.sk

Ing. Jarmila Tatarková

SOŠ ekonomická Spišská Nová Ves

HIPPOSPOL CUP 2013

Vyhodnocení seriálu žákovských dostihů

Dne 27. 10. 2013 se ve Velké Chuchli konal letošní poslední dostihový den s hlavním dostihem – Cenou prezidenta republiky, jehož součástí byl poslední díl seriálu žákovských dostihů a vyhodnocení HIPPOSPOL CUP 2013.

Startovní listina Ceny Střední školy dostihového sportu a jezdeckví zaznamenala dvě změny: Nestartoval bělouš Mongol a v sedle klisny Vlastnost byla místo zraněného žáka Radka Mana žákyně Adéla Zachová. Favoritem byl Santino s Pavlínou Filipovou. Na pružné dráze se po startu ve vedení střídali nejprve Retina a La Franco, pak Artagan. V cílové rovině nastoupil Blackandgreen a klisna Gloryland s Michaelou Musialovou která jistě o jednu a tři čtvrtě délky zvítězila. Pro Michaelu to bylo letošní třetí vítězství a v kariéře šesté. Na druhém místě doběhl Blackandgreen s Dominikem Štiegelem, třetí favorit Santino s Pavlínou Filipovou, čtvrtý Artagan s Hankou Krůtovou, pátý La Franco s Kateřinou Hlubučkovou, šestý Farditt s Barborou Kotkovou, sedmá Vera Cruz s Marií Piterkovou, osmý veterán Nextreme s Michalem Machem, loňským i letošním žákovským šampionem, devátá Retina s Lenkou Helmeckou, desátá Vlastnost s Adélou Zachovou a jedenáctý Latrib nesoucí nejvyšší hmotnost v poli se Simonou Molkovou, které se tento dostih nepovedl odjezdit podle pokynů. Přesto se Simoně, šestnáctileté žákyni prvního ročníku oboru vzdělání Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport, vzhledem k umístění v ostatních dostizích seriálu podařilo získat prvenství XI. ročníku HIPPOSPOL CUP 2013.

Pořadí seriálu HIPPOSPOL CUP 2013

1. Simona Molková,	17 bodů
2. Kateřina Hlubučková	15 bodů
3. Radek Man	12 bodů

4. Michal Mach	11 bodů
5. Michaela Musialová, Martin Laube	10 bodů
6. Markéta Pátková	8 bodů
7. Dominik Štiegel	7 bodů
8. Tereza Justová, Pavlína Filipová	5 bodů
9. Hanka Krůtová	3 body
10. Adéla Zachová	1 bod

Po dostihu v dekorovacím altánku vítězný tým a první tři umístění jezdci-žáci obdrželi poháry a hodnotné věcné ceny. Ty čekaly také na všechny účastníky HIPPOSPOL CUPU 2013 a na vítězku navíc putovní pohár, kde je zvěčněno její jméno. Předávání cen se ujala radní pro oblast školství a volného času Magistrátu hl. m. Prahy Mgr. Ludmila Štvánová a příznivec koní Jan Révai. Oba se zájmem sledovali průběh žákovského dostihu a mladým adeptům dostihového řemesla popřáli hodně úspěchů v jejich další kariéře.

Děkujeme všem trenérům a majitelům, kteří poskytli do dostihů žáků koně, příznivcům za podporu a těšíme se na příští XII. ročník seriálu žákovských dostihů – HIPPOSPOL CUP 2014.

Hlavní dostih – Cenu prezidenta republiky vyhrál Mister Westminster v sedle s žokejem Petrem Foretem, který získal prvenství v HIPPOSPOL CUP 2007 a dnes má na svém kontě 130 vítězství.

Ing. Marcela Sýkorová

SŠ dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli

Zimní zastavení

Některé rostliny se objevují na jídelníčku v dobách nouze jako náhražka nebo nastavení dostupných potravin. Patří k nim lišejníky, i když to nejsou v pravém slova smyslu rostliny, pro jejich řasovou složku se jim říká lichenizované houby.

Dnes jsou lišejníky využívány především pro své mimořádné obsahové látky, které produkuje právě houbová složka organismu. Získávají se z nich barviva (hnědé, červené, žluté). Nejznámější je fialové barvivo (tzv. orcein, „orseille“), ze kterého se vyráběl např. známý indikátor lakmus. Některé lišejníky jsou zajímavé svými antibiotickými účinky (např. kyselina usnová) a mají využití v lékařství. Také se z některých vyrábějí pastilky a léčivé čaje. **Větvičník žlutý** *Letharia vulpina* zase obsahuje kyselinu, které působí jako nervový jed. Dříve byla na severu Evropy tato kyselina extrahována a používána na trávení vlků. Lišejníky jsou také zdrojem vonných látek pro parfémování alkoholu, kosmetiky a na výrobu parfémů. Z **větvičníku slivového** (*Evernia prunastri*) jsou to sloučeniny užívané např. pro parfémy Chypre a Fougere.

Některé lišejníky se běžně používaly i jako potrava, např. na Islandu. Obvykle to byly **puklérka islandská** *Cetraria islandica* a **dutohlávka sobí** *Cladonia rangiferina*. Dříve se mouka z puklérky dávala do sucharů pro námořníky, protože je prý pak ne napadali červi. Při zpracování na mouku musela být odstraněna především lišejníková hořká chuť. Postup je zdoluhavý a pracný. Pak už se mouka mohla použít třeba tak, že se smíchala s moukou z obilí na chléb (1:1).

Nejdřív bylo nutné lišejník zbavit nečistot (hlíny, jehličí) propráním ve vodě a nakrájet. Pak se dřevěný popel smíchal se studenou dešťovou vodou, aby vznikl slabý draselný louh. Popel z tvrdého

dřeva nebo z dřeva ovocných stromů je prý nejkvalitnější. Množství popele má být stejné, jako množství lišejníku. Do dřevěné nebo hliněné nádoby se vloží lišejník, přes něj plátno. Na plátno se přilije kaše z popele a vody a dolévá se studenou vodou. Vody má být asi 12x víc než lišejníku. Voda proteklá přes popel se nechá stát s lišejníkem 24 hodin. Lišejník musí být ponořený, aby se slabý louh dostal ke všem jeho částem. Občas je nutné hustou lišejníkovou kaší zamíchat. Pak se voda slijí, z lišejníku se vymačká, opakovaně (aspoň 3x) se lišejník promyje studenou vodou. Pak opakujeme postup: opět zalít vodou, míchat, 24 hodin stát, slít, vymačkat, propláchnout, a to celé ještě jednou. Celé promývání se má opakovat tak dlouho, dokud je voda zabarvená a hořká. Pokud i po opakovaných 3 cyklech je voda z lišejníku hořká, pak se opakuje s další dávkou popele a vody. Nakonec se získaná hmota usuší a umele.

Lišejníková mouka se musí uložit tak, aby znovu nezvlhla. Usušený lišejník z prostředí nasává vodu. Odhořčený lišejník se dá používat v menším množství jako přídavek do špenátu, do nudlí a knedlíků, do polévky (např. smíchan s krupicí), do kaše. Taková kaše se pak nějak výrazněji ochutí – přidá se pepř, kmín, cibule nebo třeba zázvor. Dnes je u nás puklérka islandská dosti vzácná, na její růst má vliv čistota životního prostředí. Dutohlávka je více druhů, rostou především v jehličnatém lese s kyselým geologickým podkladem.

RNDr. Jana Möllerová, Praha ☀

Prosinec v Národním zemědělském muzeu

Národní zemědělské muzeum Praha se pyšní více než stoletou historií. Jeho počátky spadají do konce 19. století, k Jubilejní zemské výstavě v roce 1891, a navazuje na ně založení Československého zemědělského muzea v roce 1918.

Od těch dob vystřídalo muzeum řadu míst i objektů. Historická budova ústředí muzea v Praze na Letné, postavená koncem 30. let 20. století jako stálé sídlo, je významným monumentem moderní české architektury – funkcionalismu. Po letech totalitní moci, kdy sloužila jiným účelům, se díky probíhající rekonstrukci v současné době vrací do původní a funkční předválečné podoby.

V nově upravených sálech zde dnes mohou návštěvníci vidět mj. řadu tematických krátkodobých výstav, stálou expozici historických traktorů a další zemědělské techniky „Jede traktor“, expozici potravinových obalů v historickém kontextu „Od věku sloužím člověku“, a také nově upravený muzejní dvůr s malou naučnou stezkou „O stromech a lese“. Součástí nabídky muzejních aktivit je rovněž

archiv a fotoarchiv pro badatele a další zájemce, významnou část tvoří i přednášky pro veřejnost a pronájmy sálů a dalších místností.

Muzeum spravuje rovněž své čtyři mimopražské pobočky – Muzeum českého venkova na zámku Kačina u Kutné Hory, Muzeum zemědělské techniky v Čáslavi, Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na loveckém zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou a Muzeum vinařství, zahradnictví a životního prostředí ve Valticích na jižní Moravě. (K nim se vrátíme v dalším čísle časopisu.)

STÁLÉ EXPOZICE

JEDE TRAKTOR – sbírka zemědělské techniky NZM. Ve velkém sále ve sníženém přízemí se nachází unikátní historické traktory a další zemědělské stroje v provozuschopném stavu. Součástí expozice je interaktivní program pro děti i pro dospělé.

MALÁ NAUČNÁ LESNÍ STEZKA „O stromech a lese“ je umístěna v prostorách muzejního dvora a návštěvníkům nabízí poznávání stromů, dřevin a šišek, myslivecký posed, dětská prolézačka atd.

VÝSTAVY

OSUDOVÝ PŘÍBĚH ČESKOSLOVENSKÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO MUZEA – (1891) 1918–1952 – nová výstava přibližující historii

Čs. zemědělského muzea v souvislosti s 95. výročím jeho založení se nachází v malém sále v 1. patře, **od 13. 12. 2013**

STROMY SVĚTA – výstava fotografií Tomáše Míčka (ve spolupráci s Oblastním muzeem v Chomutově) je instalována na schodiště budovy NZM Praha v 1.–3. patře

CHLÉVSKÁ LYRIKA – výstava ve velkém sále NZM Praha v 1. patře zahrnuje fotografie Jindřicha Štreita, výběr fotografií z fotoarchivu NZM Praha a výběr poezie Zdeňka Wolfa

OD VĚKU SLOUŽÍM ČLOVĚKU – v I. části výstavy ve velkém sále (východ) ve 3. patře NZM Praha je představena historie obalové techniky, transportu potravin a recyklace obalů (ve spolupráci s EKO-KOM a.s.)

OD VĚKU SLOUŽÍM ČLOVĚKU – ve II. části výstavy ve velkém sále (západ) ve 3. patře se setkáme s obaly potravin v historickém kontextu (ve spolupráci s EKO-KOM a.s.)

Pro obě části výstavy je v nabídce lektorský program pro školy (po předchozí domluvě na tel. 604 761 135 nebo na e-mailu olgakadanikova@seznam.cz)

(více na: www.nzm.cz)

Novinky z vědy a výzkumu

Projekt RHEA – automatická regulace plevelů

Pozemní roboty s anténou by v budoucnu mohly zajišťovat ochranu před pleveli. Cílem je technologie snižující použití chemikálií a nákladů při současné ochraně lidského zdraví a životního prostředí.

Zemědělství sice není příliš technizovaný sektor, ale pokrok v posledních 20 letech, jako GPS (global positioning systems) a GIS (geographic information systems), má i zde za následek tzv. „zpřesněné zemědělství“ (precision agriculture). Míní se tím sběr a zpracování informací z různých zdrojů za účelem provedení rozhodnutí na základě dobrých znalostí. S použitím evropského projektu RHEA (na bázi 7. rámcového programu) má být vyvinuta nová generace systémů pro regulaci plevelů.

RHEA vyvíjí kvůli spolehlivosti a zkrácení doby dodání informací mobilní pozemní jednotky na bázi malých komerčních traktorů. Ty budou opatřeny anténou a progresivními senzory a budou ovladatelné z více míst. Cílem technologie RHEA je snížení použití zemědělských chemikálií o 75 %. Koordinátorem projektu je Agencia Estatal Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIS) ve Španělsku.

Projekt na ochranu před těžkými kovy v půdě a vodě

Kontaminace těžkými kovy patří k největším environmentálním problémům. Většinou jsou za to zodpovědné lidské činnosti jako těžký průmysl. Těžké kovy zůstávají v půdě a zatěžují svou toxicitou ekosystém.

Předmětem výzkumu v rámci projektu EU s názvem UMBRELLA bylo stabilizovat těžké kovy ve formě minerálních sloučenin v půdě tak, aby se nevyplavovaly. Jako levný a udržitelný bio- prostředek by k tomu měly sloužit mikroorganismy. Proto se zkoumalo, jak mohou mikroby ovlivnit bio- geochemický cyklus kovů a jak by bylo možné toho využít k ochraně půdy a vody.

Cílem bylo navržení remediačního procesu, tzn. procesu ochrany prostřednictvím mikrobů a pochopení vlivů, které na něj mohou působit v různých krajinách. To mělo umožnit přizpůsobení navržených technologií v různých evropských klimatických, geologických a biologických oblastech. Rozsáhlý výzkum příjmu těžkých kovů živými systémy vedl k poznání mechanismu zadržení kovů.

Vedle toho byl sledován příjem těžkých kovů rostlinami, a to za přítomnosti „retenčních“ mikrobů. Také bylo sledováno, jaký význam pro bio- dráhu má přenos těžkých kovů prostřednictvím vody. Zvláštní pozornost byla věnována mykorhizním symbiotickým houbám, které tvoří kolonie na kořenech většiny suchozemských rostlin.

Informace získané v rámci projektu UMBRELLA byly využity k vytvoření matematického modelu disperze kontaminantů, jehož úkolem je dát do souvislosti místní remediační opatření s regionálními podmínkami. Inovační podstata tohoto projektu spočívá v kombinaci specifických znalostí o daném místě s modelováním ve velkém měřítku. Rozšíření těchto nástrojů na relevantní pracoviště snad bude mít odezvu ve snížení znečištění těžkými kovy.

Projekt byl koordinován Univerzitou Fridericha Schillera v Jeně.

Výzkum energetické kukuřice ve smíšené kultuře s fazolem obecným

Německý výzkumný projekt je zaměřen na možnosti využití směsky pro energetické účely, ale i k zlepšení biodiverzity nebo snížení půdní eroze. Kukuřice by se v budoucnu mohla pěstovat ve smíšené kultuře s fazolem obecným. Podle odborné agentury FNR (Fachagentur Nachwachsende Rohstoffe) se vědci zaměří především na termín výsevu fazolu obecného, výsevní množství obou plodin a způsob regulace plevelů.

Kukuřice je nejčastěji pěstovanou energetickou rostlinou k získávání bioplynu. Kvůli potenciálně nepříznivému účinku na půdní úrodnost a biodiverzitu je však stále častěji podrobována kritice. Úspěšným pěstováním ve smíšené kultuře je možné obohatit osevní postup, více využít samoregulační mechanismy, podpořit biodiverzitu a snížit nebezpečí eroze díky lepšímu pokryvu půdy. Směska kukuřice a fazolu je hojně rozšířena v tropech, dříve se pěstovala především ve Švýcarsku, v současné době se pěstuje v Rakousku.

Ochrana proti plísni bramborové v ekologickém zemědělství bez použití mědi

Švýcarští vědci hledají další možnosti ochrany brambor proti plísni bramborové v ekologickém zemědělství; jako slibná se jeví suspenze z jemně mleté krušinové kůry.

Měď se používá při pěstování brambor v ekologickém zemědělství k ochraně proti plísni bramborové (*Phytophthora infestans*). Hromadí se však v půdě a při vyšších dávkách poškozuje půdní organismy. Švýcarský výzkumný ústav Agroscope Reckenholz-Tänikon (ART) zkoumal v posledních letech řadu různých látek s cílem měď při pěstování brambor zredukovat nebo nahradit. Dobrých účinků bylo v polních podmínkách dosaženo použitím fosfonátu draselného, ale v hlízách brambor zanechává rezidua. Zato suspenzí z jemně mleté krušinové kůry *Frangulae cortex* bylo v polních pokusech dosaženo srovnatelného účinku jako při použití 3 kg mědi na hektar.

Poskytuje bio větší výnosy?

Podle dlouhodobé studie Rodale Institute (USA) při přechodu na ekologický způsob hospodaření sice výnosy v prvních letech klesají, poté však rostou a mohou dosáhnout stejné nebo dokonce vyšší úrovně než v konvenčním zemědělství. Který způsob pěstování poskytuje vyšší výnosy, zda ekologický nebo konvenční, je již řadu let tématem různých studií a oblíbeným předmětem sporů. Podle uvedené studie mohou být zisky u ekologického způsobu hospodaření až o 31 % vyšší.

Agroscope shromažďuje zapomenuté odrůdy

Udržování starých a často již zapomenutých odrůd se věnuje vědecký tým ze švýcarského výzkumného ústavu Agroscope. V Agroscope Changins vědci udržují národní sbírku kulturních rostlin, v níž je konzervováno osivo tisíců starých a moderních odrůd, linií a populací pro zachování biodiverzity zítřka. Tato genová banka slouží kromě toho jako zásobárna zdrojů pro šlechtění budoucích odrůd.

Díky této činnosti byly znovuobjeveny také staré švýcarské odrůdy ovsa, žita, ječmene a lnu, které z pěstování ve Švýcarsku již vymizely, nicméně jsou ještě uloženy v zahraničních sbírkách. Některé ze starých odrůd by nyní měly být znovu rozmnoženy a nakonec hluboce zmrazeny v genové bance, aby mohly být v příštích letech popsány a byly – stejně jako ostatní odrůdy – zájemcům k dispozici.

V národní genové bance ústavu Agroscope je již uloženo více než 10 000 starých i moderních odrůd rostlin ve formě osiva, mezi nimi přes 5 000 odrůd pšenice, okolo 2 200 odrůd špaldy a 850 odrůd tritikale a také odrůdy ječmene, žita, kukuřice, zeleniny a sóji. Různé odrůdy získává Agroscope od institucí, producentů a soukromých pěstitelů a šlechtitelů, kteří se zasazují o zachování biodiverzity.

Získávání bioplynu z odpadních vod

Vědci Fraunhoferovy společnosti (Německo) vypracovali v projektu „Decentrální městské systémy vodní infrastruktury“ (DEUS) řešení k čištění odpadních vod a tím i ke snížení spotřeby pitné vody. Nově vyvinuté zařízení na úpravu vody poskytuje například užitkovou vodu bez choroboplodných zárodků k využití v sanitární oblasti a v zahradách. Odpadní voda se biologicky čistí ve vysoce výkonném zařízení s použitím membránové technologie za anaerobních podmínek.

Jádrem systému jsou anaerobní plně promíchávané bioreaktory, v nichž se odpadní voda ošetřuje bez přítomnosti kyslíku, a organické složky se přeměňují na bioplyn. Dalším vedlejším produktem jsou hnojiva.

Zdroj: ÚZEI, Agronavigator.cz ✱

Václav Feršman

Uplynulo 160 let od narození významné osobnosti

„Asi před devíti lety sešlo se za příležitosti pražské hospodářské výstavy, několik ředitelů a učitelů českých škol hospodářských i zástupců praxe zemědělské a jali se rokovati o slastech a strastech povolání svého. Záhy stočil se hovor na svízele, jaké naskytují se učitelé kteréhokoliv odvětví nauky hospodářské, jakmile názvem přesným označiti má předmět neb pojem prostému rolníkovi neznámý... Každý učitel jest nucen, množství slov nových, termínů technických vymýšleti a užívá jich, aniž by věděl, zdaž soudruhové jeho z jiných škol nemají lepších... Cestou spisů a statí novinářských málo takových výrazů dostává se do veřejnosti a i z těch mnohé jsou jen důkazem, že výsledek klopotné práce nebývá vždycky dílem mistrovským... Co nepodařilo se před lety, může podařiti se v nejbližší budoucnosti, a to způsobem snazším, kratším a účinnějším: prostřednictvím učebnic pro školy hospodářské...“

V. Feršman, 1886

Několik úvodních myšlenek Václava Feršmana vybraných z obsáhlejší statě, uveřejněné v prvním ročníku Archivu zemědělského (1886, s. 227–228), naznačuje jeden ze závažných problémů, s nímž se učitelé zemědělských škol – a nejen oni – od samého začátku potýkali. Mnozí z nich také podstatným způsobem přispívali k jeho řešení. Mezi nimi byl i Václav Feršman, osobnost, u níž se snoubila vysoká odbornost s jazykovými znalostmi.

Narodil se 6. července 1853 v Dlouhém Poli u Benešova. Studoval na nižším gymnáziu, pak na Vyšší hospodářské a hospodářsko-průmyslové škole zemské v Táboře (1869–1871), poté jeden semestr na c. k. vysoké škole zemědělské ve Vídni a tři běhy na hospodářsko-lesnické akademii v Hohenheimu, kde také získal diplom. V době studií cestoval po Německu, později byl několikrát v Rusku. Po studiích působil necelé 4 roky v zemědělské praxi.

V únoru roku 1877 nastoupil do Tábora. Začínal jako „bezplatný docent, v březnu jmenován suppletem adjunktského místa a v říjnu zatímným adjunktem nauk hospodářských“. Po složení zkoušky učitelské způsobilosti pro školy rolnické, později i pro školy střední, byl roku 1882 ustanoven definitivně a r. 1890 jmenován profesorem praktického hospodářství a správcem školního statku. Vyučoval speciální pěstování rostlin, chov zvířat, později také tzv. správu školního statku, hospodářskou praxi, účetnictví a úvod do hospodářství. V roce 1908, po 31letém působení v Táboře, odešel do výslužby. Zemřel v roce 1927.

„Škola nemůže statku postrádati“

Václav Feršman převzal školní statek po profesoru Josefu Dobešovi v době, kdy se uzavíralo prvních 25 let existence tábořské školy. To vybízelo k hlubšímu hodnocení a V. Feršman se o to pokusil (v Slavnostním spise, 1891). Statek, podle něho, se za dobu své existence „nepovznosl nad úkol původně mu vytčený“ a nestal se „prostředkem k vědeckému bádání“ a touto cestou tedy zemědělskému pokroku příliš nepřispíval (určité pokusy, jak přiznává, se tu ale realizovaly). Ale ani v tom základním směru, tj. být „vzácným

učebním prostředkem a poskytovat jak chovancům, tak okolnímu rolnictvu věrný názor promyslné a vzorné správy hospodářské“ nevyhověl žádoucí měrou.

Hlavní příčinu vidí v nevhodném způsobu řízení. Město, jako vlastník školního statku mělo samozřejmě právo dozoru, ale přijatá zásada, že „sbor hospodářský čili oekonomatní uzavírá, správce statku v mezích usnesení vykonává“, byla přijatelná v době, kdy se statek zařizoval, později se ale stala jednoznačně brzdou.

Na závadu byly například dlouhé intervaly mezi schůzemi, velký počet členů sboru, mezi nimiž byli nejednou jedinci bez odpovídající kvalifikace – a navíc v souvislosti s volbami docházelo ke značným obměnám. Rovněž ustanovení, že školní statek nemá sloužit „k pokusům a zkouškám, k nimž určeno jest zvláštní takzvané zkušební pole“, bylo proti vůli pedagogického sboru, v konečném důsledku i proti zájmům školy. Přes uvedené výhrady, pedagogický sbor vyjádřil opakovaně jednoznačné mínění, že „škola nemůže statku jakožto prostředku vyučovacího postrádati a také návrh, svého času k posouzení mu předložený, aby statek školní k vůli usnadnění správy byl zmenšen, nenalezl v něm svého zastávce“.

Během sedmnáctiletého působení profesora Feršmana v čele statku došlo k pokroku v oblasti výroby, zlepšilo se i jeho pedagogické i „badatelské“ využívání, ale k plné spokojenosti stále dosti scházelo. Statek byl v majetku a režii města až do roku 1919, kdy přešel do nájmu a režie Země české. Po vzniku samostatného státu bylo zahájeno jednání o získání nového školního statku v Měšicích-Záluží. Jednání bylo dovršeno smlouvou, která nabyla platnosti 1. ledna 1926

Není snadné „prodrati se bludištěm názvů a pojmů“

Problém sjednocení odborné terminologie je permanentní, jednou pro vždy samozřejmě vyřešit nejde. Situace v druhé polovině 19. století byla nepoměrně složitější, než kdykoliv později. Česká zemědělská literatura po několik století „ouhořila“, konstatuje v roce 1818 Antonín Jungmann (1775–1854), bratr věhlasného Josefa Jungmanna (1773–1847). Z tohoto stavu se dostávala

pomalou a s velkými obtížemi. Například zpravodaj o valném shromáždění c. k. Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze z 13. ledna 1861 mimo jiné uvádí: „Budeť tomu brzo sto let, co hospodářská společnost založena byla i trvá, tuším ale, že bylo poprvé, kdež v jejím shromáždění i české hlasy veřejně se ozývaly.“ Obdobné scény se často odehrávaly i ve „venkovských“ spolcích. Do čela byli i zde voleni lidé „nehrubě zbhlí v české či moravské řeči“, a proto se jednání vedlo v němčině. (Příkladem je třeba hospodářský spolek jevičský, založený v roce 1859 – Hospodářské noviny, 1860, 115–116).

České zemědělské školství „nového věku“ začíná tedy v době, kdy česká odborná literatura neexistuje a vzdělanější kruhy nejsou ochotny, častěji asi ani schopny, v českém jazyku se vyjadřovat. Česká zemědělská škola, resp. její odborný učitel ale od prvního dne odbornou terminologii potřeboval.

Kodymovy Hospodářské noviny, Lamblova edice Rolník nového věku, ale i další pozvolna se objevující české odborné spisy vyvíjely dobře míněné úsilí, jenže ona „novorozeňátka etymologická“ – řečeno slovy K. M. Lambly – přicházela na svět překotně, hodně často tak říkajíc „nedonošená“. To pochopitelně vedlo k terminologickému chaosu, který se nemohl vyhnout ani škole.

Tento neutěšený stav se bezprostředně týkal i Václava Feršmana. Vedle pedagogické činnosti byl také pilným odborným spisovatelem. Proto hned do prvního ročníku časopisu Archiv zemědělský (1886, seš. 1, s. 227–228), časopisu, který si vzal za úkol dokázat zralost českého zemědělství „po stránce věcné i po stránce jazykové“, píše pozoruhodnou zprávu „v příčině ustálení přesného názvosloví v oboru náuk zemědělských“.

V úvodu připomíná patrně historicky první pokus o sjednocení české odborné zemědělské terminologie, z něhož citujeme v úvodním odstavci. Uskutečnil se „asi před devíti lety“, pravděpodobně tedy v roce 1877. U příležitosti pražské hospodářské výstavy se sešlo několik ředitelů a učitelů českých škol zemědělských i zástupců praxe a při debatě se dostali i na „svízele, jaké naskytují se učitelé kteréhokoliv odvětví nauky hospodářské, jakmile názvem přesným označiti má předmět neb pojem prostému rolníkovi neznámý“. To, co se zatím nabízí „cestou spisů a statí novinářských“, jeví se, podle společného názoru, vesměs jako „nepřípadné“, „nesprávně utvořené“, někdy i „nechutné a nesrozumitelné germanismy“. Učitelům tedy nezbyvá, než nové odborné termíny tvořit, což chaos jen dále prohlubuje. Výsledkem je, že výrazné rozdíly existují nejen mezi školami, ale mnohdy i mezi učiteli téže školy.

Na zmíněné schůzce bylo údajně dohodnuto, že se „jedna část nauky hospodářské po druhé“ probere následovně: jeden z přítomných soustředí všechny neustálené nebo nevyhovující výrazy dané oblasti a ostatní budou mu při tom nápomocni. Nepřítomní kolegové daného oboru budou vyzváni „veřejným ohlášením ku spoluúčinkování“.

Po roce, nejlépe opět u příležitosti nové výstavy, se měla uskutečnit další schůzka všech zainteresovaných. „Sběratel“ měl předložit výsledek své práce a společně pak rozhodnout, který z termínů je optimální. Takto se mělo postupovat i u dalších oborů. První krok byl údajně ihned učiněn, jistý účastník (Feršman ho označuje „pan X“, přesné jméno neuvádí) se údajně zavázal, že připraví odborné termíny „z nauky o strojích hospodářských“.

Program to byl nepochybně nadějný, jenže uplynul rok, uplynula i další léta a o nové poradě ani slechu. Feršman proto hledá další možnosti. Naději vkládá do učebnic, pokud budou napsány zodpovědně. Ale ani tehdy nemusí „dobrá vůle a síla jednotlivcova vystačit“. Jako nezbytnost se mu jeví ustavení orgánu, „jenž by převzal úkol, jaký na mysli tanul účastníkům schůze zprvu dotčené, orgánu, ku kterému mohli by se spisovatelé v případech pochybných obracet o radu a pomoc, orgánu, jenž zprostředkoval by dorozumění mezi různými odborníky, jenž sbíral a pořádal by užívané termíny a případně o utvoření nových se staral, a konečně o to péči měl, aby každá učebnice, než do tisku se dá, po stránce názvoslovné bedlivě byla posouzena a dle potřeby poopravena“.

Navrhuje, aby se tohoto úkolu chopila redakce Archivu zemědělského, „časopisu, jemuž vytknuta úloha pěstovati veškerá odvětví zemědělské nauky po stránce vědecké“. Předpokládá, že ochoty ke spolupráci ze strany učitelů a dalších odborníků „nebude se nedostávat“. Redakce „pod čarou“ vítá „s upřímným potěšením“ tento návrh a vyjadřuje připravenost převzít zprostředkování „veškerých sdělení, jež ji v této příčině přijdou“.

Feršman se tímto problémem nadále zabýval. Dokládá to opět obšírná úvaha O některých výrazech užívaných v nauce o plemenitbě zvířectva hospodářského, kterou stihl ještě publikovat v témže časopise (Archiv zemědělský, 1889, IV., s. 63–69). Tentokrát se zaměřil již konkrétně na vymezený tematický okruh. Impulsem mu byla práce na třetím vydání spisu Základy chovu a užitku zvířectva hospodářského.

Tuto drobnou knížku „co zamilovanou svou studií“ napsal a vydal Karel Milan Lambl v roce 1860. První vydání bylo rychle rozebráno, stejně jako druhé z roku 1863. Jevila se tedy potřeba dalšího vydání. Jenže autor působil dlouhá léta mimo vlast a zde, stejně jako během několikaletého pobytu v Čechách, byl natolik zaměstnán, že se k přepracování nedostal. Nakonec tento úmysl definitivně zmařila smrt. J. B. Lambly, bratr autora, požádal V. Feršmana o přípravu tohoto vydání. Ten se nabízeného úkolu ujal, „ochotně i pilně práci tu provedl, obohativ spis původního autora názory, dodatky a výklady, jakých naše novověká nauka hospodářská vůbec zvěrovýrobná zvláště vyžaduje“.

Knížka s tímto dovětkem J. B. Lambly vyšla v roce 1887. Při této práci mohl Feršman srovnávat vývoj odborné terminologie v dané oblasti za několik desetiletí. Oceňuje K. M. Lambly jako jednoho

z „nejpůvodnějších a nejprohlédavějších našich spisovatelů“, který tvorbě „ryze českého názvosloví plemenitelského“ věnoval příkladnou pozornost. Některé jím použité termíny se ujaly, jiné si oblibu nezískaly a začaly být měněny, doplňovány, nahrazovány. „Každý takorika“, kdo se o daném tématu rozepsal „obohatit“ terminologii svými výtvy, „aniž by však udával důvody, pro které od dosavadních termínů upouští, aneb toho se domáhal, aby výrazy jím samým za vhodnější pokládané došly uznání obecného“. (Jako světlou výjimku uvádí chrudimského profesora Antonína Dokoupila.)

Výsledek vývoje byl neradostný: „Tak dospěli jsme za bezmála třicet roků, po které nauka o plemenitbě zvířat hospodářských po česku se vzdělává, k těm koncům, že nevíme, o otázkách plemenitelských rozmlouvající, kterak se vyjádřiti, aby nám každý věci znalý ihned a správně porozuměl, že musíme ku každému téměř termínu technickému připojovati definici anebo – název německý.“

Důsledky pocituje čtenář, odborný spisovatel, „měrou největší však učitel, jemuž když poctivě se snažil prodrati se bludištěm

názvů a pojmů, aby žákům svým podati mohl názvosloví přesné a obecně srozumitelné, konečně dostane se za odměnu deprimujícího poznání, že přispěl jen ku zvětšení zmatku“.

Z tohoto „deprimujícího poznání“ vede cesta jen přes podstatně větší odbornost a hlavně zodpovědnost všech, kteří se na vývoji odborné terminologie podílejí. Feršman pak konkrétně naznačuje, jak by si takovou práci v oblasti odborné terminologie představoval. Zaměřil se na dvě oblasti, a to: „na názvy skupin, ve které rozděluje se druh (species) a na názvy hlavních způsobů plemenitby“. Předložil obšírně varianty řešení a vyzval k diskusi. Reakce se dočkal jen jediné, od Ing. Antonína Stacha z Boskovic (roč. V, 1891, 161). Časopis, bohužel, pro nedostatečnou podporu po 5 letech skončil (poslední svazek vyšel 28. února 1891) a s ním i jeho podíl na tolik potřebném sjednocování odborné zemědělské terminologie.

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová ☀

Uplynulo 95 let od narození a 20 let od úmrtí

Antonín Křištof – učitel praxe, zahradník, pěstitel orchidejí

Listujeme-li dějinami zahradnického školství, zaslouží si také připomenout jméno Antonína Křištofa, který se do jejích stránek zapsal především na Brněnsku. I když nebyl zdejší rodákem, zanechal tu nesmazatelnou stopu.

Narodil se 4. 6. 1918 v Boňově na Třebíčsku. Protože vyrůstal v zemědělské rodině, již od malička se zajímal o přírodu – lákalo ho především zahradnictví. Tomuto oboru se vyučil v letech 1933–1936 ve Vejtasově zahradnictví v Jaroměřicích nad Rokytnou. Nespokojoval se však s dosaženými znalostmi, a tak si další vzdělání nejprve doplnil v letech 1936–1938 na tehdejší Státním zahradnicko-ovocnickém ústavu v Brně-Bohunicích, posléze pak četnými kurzy a odbornou praxí v mnohých zahradnických firmách jako kupř. v Čelákovcích, Šestajovicích a Malenovicích. V období let 1959–1962 vystudoval dálkově střední zemědělskou technickou školu a po celý život si své vědomosti doplňoval samostudiem nejen domácích, ale zejména německé odborné literatury.

Obohacen potřebnými znalostmi nastoupil r. 1941 do zahradnické školy v Brně-Bohunicích, nejprve jako zahradník, a protože se záhy profesně osvědčil, byl r. 1948 pověřen funkcí vedoucího zahradnictví na detašovaném pracovišti v centru Brna na Vídeňské ulici. Přitom souběžně působil jako učitel praxe a vazačství. Jeho zásluhou byl areál dovybaven a stal se pozoruhodným živým kabinetem pro praktickou výuku.

Koncem r. 1959 však muselo toto zahradnictví ustoupit bytové výstavbě, a tak Antonín Křištof nastoupil přímo do Bohunic na zdejší rozlehlé školní zahradnictví. V té době tu byly dostavěny i nové

skleníky, a tak zde mohl být umístěn veškerý rostlinný materiál ze zrušeného detašovaného pracoviště, což Křištofovi umožnilo pokračovat v započaté pěstitelské práci. Její horizont byl rozsáhlý. Mimo běžný sortiment se věnoval pěstování různých odrůd okurek, šeršků a anturií, avšak největší jeho pozornost směřovala k orchidejím. Uvědomoval si velkou oblibu této překrásné květiny, a proto ji věnoval převážnou část své vědeckovýzkumné práce. Předmětem jeho zájmu byly především rody *Phalenopsis*, *Paphiopedium*, *Cattleya* a *Cymbidium*.

Svým umem výrazně obohatil školní květinový sbírkový skleník. Jeho činnost oceňovaly i přední zahradnické firmy a vědecká pracoviště, ve školním skleníku byly zaznamenány i některé specifické odrůdy nejpočetnější v té době nejen v Brně, ale i v rámci celé Moravy. Kromě vedení sbírkového skleníku předával své znalosti přijatelným a srozumitelným způsobem žákům jako učitel praktického výcviku. Mnozí z nich pak v praxi pokračovali v jeho slépejích a dosáhli zejména v oblasti orchidejí značných úspěchů.

Antonín Křištof působil i mimo školu. Zanedbatelná nebyla ani jeho osvětová a publikační činnost. Odborná i laická veřejnost na něho vzpomíná dodnes, i když od jeho úmrtí v dubnu 1993 uplynulo již 20 let.

Ing. Jiří Ptáček, SOŠ zahradnická a SOU Rajhrad ☀

Redakční rada

Mgr. Tatiana **Belová**, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora Bratislava

PaedDr. Mária **Benedikovičová**, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie v Humpolci

Ing. Ludmila **Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Petr **Hienl**, Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha

PhDr. Aleš **Hradečný**, Praha

Ing. Zorka **Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha

Ing. Marcela **Chreneková**, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Ing. Ľudmila **Kováčiková**, Nitra

Ing. Emil **Kříž**, Ph.D., Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha

doc. PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MZLU Brno

Ing. Miroslav **Maxon**, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora Bratislava

Ing. Mária **Múdra**, Stredná odborná škola Rakovice

PaedDr. Anna **Sandanusová**, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Ing. Václav **Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Vladimír **Vnuk**, Agentúra pre rozvoj vidieka Nitra